

NAUKA CZYTANIA I PISANIA W WYCHOWANIU PRZEDSZKOLNYM

GRINDAVÍKURBÆR

Gotowość do nauki czytania i pisania

W myśl ustawy o wychowaniu przedszkolnym: „Należy zachęcać dzieci do nauki poprzez zabawę w kreatywnym środowisku oferującym wiele możliwości rozwoju” (Ustawa o wychowaniu przedszkolnym nr 90/2008). Nauka czytania i pisania jest jednym z fundamentów narodowego programu wychowania przedszkolnego, a „czytanie i pisanie na etapie przedszkolnym obejmuje wiedzę dzieci, ich umiejętności oraz zdolność czytania w swoim otoczeniu i wyrażania na różne sposoby własnych doświadczeń, emocji oraz opinii”. Najlepsze wyniki w zakresie edukacji dzieci osiąga się w warunkach sprawnej współpracy pomiędzy przedszkolami a rodzicami.

Lata przedszkolne są czasem, kiedy kładzione są ważne podstawy rozwoju dziecka, przygotowujące je do późniejszego nabywania umiejętności czytania. Proces ten często określa się mianem wyrabiania gotowości do nauki czytania i pisania. Gotowość do nauki czytania i pisania definiuje się jako połączenie pewnych umiejętności i wiedzy oraz formowania się perspektywy poprzedzającej właściwe umiejętności czytania i pisanie. Gotowość do nauki czytania i pisanie wiąże się ze zrozumieniem pojęć związanych z tą umiejętnością i obejmuje takie tradycyjne elementy jak: świadomość fonologiczna, znajomość alfabetu, odczytywanie słów, słownictwo, rozumienie języka i pismo.

Liczne badania potwierdzają wagę środowiska zachęcającego dzieci do używania języka, co jest ważne nie tylko w kontekście poszerzania słownictwa i zwiększania rozumienia języka. Jednym z przykładów jest duże znaczenie nauki słownictwa w powiązaniu z umiejętnością czytania ze zrozumieniem. Wyniki badań sugerują, że dzieci dobrze przygotowane do nauki czytania więcej wynoszą z lekcji czytania, opanowują tę umiejętność na wcześniejszym etapie i osiągają wyższy poziom umiejętności niż dzieci, które nauczyły się mniej na etapie początkowym.

- Ważne jest również wywoływanie pozytywnego podejścia u dzieci.
- Dzieci powinny mieć dostęp do materiałów zachęcających do nauki mówienia, czytania i pisania, zarówno poprzez zabawę, jak i bardziej sformalizowane zajęcia.
- W ramach swojego głównego celu – zabawy – przedszkola powinny ukierunkowywać rozwój dziecka w taki sposób, aby dzieci czerpały przyjemność z rozwijania umiejętności językowych oraz czytania i pisania dzięki różnorodnym doświadczeniom i materiałom.
- Wczesna interwencja jest niezwykle istotna w przypadku dzieci potrzebujących dodatkowego wsparcia.
- Podejmując ukierunkowanie działania, mające na celu zwiększanie umiejętności językowych oraz czytania i pisania, przedszkola mogą działać na rzecz zapewnienia dzieciom równych szans odniesienia sukcesu zarówno w nauce, jak i w życiu.
- Badania pokazują, że środowisko domowe ma wpływ na umiejętność czytania i pisania, np. istotne jest, czy dzieci widzą, że ich rodzice czytają oraz czy w domu znajdują się książki i inne materiały do czytania.

W przedszkolu

- Istnieje pisemny plan nauki czytania i pisania.
- Kładzie się nacisk na zróżnicowane zajęcia obejmujące wszystkie aspekty języka (słownictwo, rozumienie słów, ekspresja językowa, umiejętność opowiadania, umiejętność słuchania, świadomość fonologiczna i język pisany).
- Dzieci mają dobry dostęp do zróżnicowanych materiałów zachęcających je do rozwoju umiejętności językowych.
- Podejmowane są ukierunkowane wysiłki zmierzające do nauczenia dwujęzycznych dzieci islandzkiego jako języka obcego poprzez zabawę i aktywny udział w zajęciach.
- Monitoruje się postępy dzieci w zakresie rozwoju umiejętności językowych oraz nauki czytania i pisania z użyciem certyfikowanych narzędzi/testów.
- Interweniuje się na wczesnym etapie w przypadku podejrzenia zaburzeń w rozwoju językowym i konsultuje się je ze specjalistami. Konieczne jest określenie natury problemu poprzez zgromadzenie ogólnych informacji o dziecku i dokładne zbadanie, jakie obszary języka wymagają uwagi, oraz zapewnienie porad i ukierunkowanego nauczania w celu osiągnięcia rezultatu.
- Zachęca się rodziców do aktywnego współdziałania w zakresie zdobywania przez dzieci umiejętności językowych oraz nauki czytania i pisania, a także informuje się ich o postępach.

Współpraca z rodzicami

- Prowadzone są działania zmierzające do poprawy umiejętności czytania i pisania przy udziale rodziców.
- Podejmowany jest dialog z rodzicami na temat znaczenia czytania.
- Rodzice są informowani o postępach w nauce dziecka w odniesieniu do umiejętności językowych oraz czytania i pisania.
- Rodzice otrzymują porady dotyczące wspierania i zachęcania dziecka do rozwijania umiejętności językowych oraz czytania i pisania.
- Rodzice dzieci, których pierwszym językiem nie jest islandzki, są informowani o tym, jak ważny jest pierwszy język oraz jak przedszkole i rodzice mogą razem zachęcać dziecko do aktywnej dwujęzyczności.
- Rodzice mogą wypożyczać do domu książki lub inne materiały do zabawy z dzieckiem stymulującej jego umiejętności językowe oraz czytania i pisania.
- Rodzice są zachęceni do dawania przykładu dzieciom poprzez czytanie im podczas wizyt w przedszkolu.
- Badania pokazują, że środowisko domowe ma wpływ na umiejętność czytania i pisania, np. istotne jest, czy dzieci widzą, że ich rodzice czytają oraz czy w domu znajdują się książki i inne materiały do czytania.
- Szczególną wagę przywiązuje się do współpracy z rodzicami, którzy z różnych powodów mają mniejsze możliwości rozwijania umiejętności językowych oraz czytania i pisania u swoich dzieci.

Zróżnicowana współpraca

Istotne jest, aby przedszkola nawiązywały dobrą współpracę z lokalnym środowiskiem, w tym ze szkołami podstawowymi, bibliotekami, ośrodkami zdrowia i seniorami.

Przykłady materiałów edukacyjnych:

Lubbi finnur málbein
(Lubbi znajduje kość z literkami)

Markviss málörvun
(Ukierunkowana stymulacja językowa)

K-PALS

TMT –
Tákn með tali
(Śpiewanie i mówienie)

Testy

- Tras – Zapis rozwoju językowego małego dziecka
- EFI-2 – Badanie rozwoju językowego dzieci w czwartym roku życia
- HLJÓM-2 – Badanie świadomości fonemicznej i językowej dzieci w wieku przedszkolnym

Materiały dodatkowe

Zróżnicowane i dobrze przygotowane materiały edukacyjne, takie jak gry planszowe, gry wideo i aplikacje stymulujące umiejętności językowe oraz czytania i pisanie u dzieci ze wszystkich grup wiekowych. Ważne jest, aby dostęp do tych materiałów mieli wszyscy wychowawcy przedszkolni, nie tylko ci odpowiedzialni za nauczanie specjalne. Poniższa lista nie jest wyczerpująca, jednak zawiera przykłady materiałów edukacyjnych i łączy:

Orðaspjall to metoda rozwijająca u dzieci słownictwo i umiejętność rozumienia ze słuchu poprzez czytanie książek. Podręcznik do tej metody oraz dodatkowe informacje znajdują się na stronie www.tjarnarsel.is

Lærum og leikum með hljóðin www.laerumogleikum.is

Lubbi finnur málbein www.forlagid.is/?p=16717

Markviss málörvun to podręcznik rozwijający świadomość fonologiczną oraz związki pomiędzy świadomością fonologiczną, procesem czytania i rozwojem umiejętności czytania i pisanie.

Cenne uwagi na temat wspierania rozwoju umiejętności językowych i komunikacyjnych można znaleźć w książkach Ljáðu mér eyra oraz Bína bálreiða autorstwa Ásthildur Bj. Snorradóttir.

Aplikacje wspierające rozwój umiejętności językowych u dzieci w wieku przedszkolnym można znaleźć na stronie www.appland.is/leikskoli

Tákn með tali www.tmt.is

Paxel123 – stymulacja rozwoju umiejętności językowych i matematycznych w wielu językach <http://paxel123.com/is>

GRINDAVÍKURBÆR

Opieka społeczna i edukacja

Wydanie I, listopad 2017

Wydawca: Miejsowość Grindavík, 2017 nr tel. 420 1100

www.grindavik.is – www.visitgrindavik.is – grindavik@grindavik.is

